

Mottagare
Regionstyrelsen

Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037

Förslag till beslut

- Länsplanen för regional transportinfrastruktur 2026–2037 fastställs.

Sammanfattning

Som en del i den statliga infrastrukturplaneringen tar alla län vart fjärde år fram länsplaner för regional transportinfrastruktur. Länsplanen sträcker sig över tolv år och innehåller dels investeringar i den statliga infrastrukturen, dels medfinansiering av kollektivtrafikinvesteringar och åtgärder på det kommunala gatunätet som rör miljö, trafiksäkerhet, cykel- och gångtrafik. För Gotlands län är det Region Gotland som ansvarar för att upprätta och fastställa länsplanen.

Regionstyrelsen beslutade 2025-12-08, § 529, att godkänna *Förslag till Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037* och överlämna det till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, i enlighet med regeringens direktiv för infrastrukturplaneringen. Planen utgick då ifrån en preliminär ekonomisk ram. Den 28 april presenterade regeringen den nationella planen för transportinfrastrukturen 2026–2037. I samband med det fastställdes även respektive läns ekonomiska ram för planperioden. Regionfullmäktige ska utifrån de beslutade ekonomiska ramarna fastställa länsplanen senast 31 oktober 2026 och därefter delge Regeringskansliet.

För Gotland innebär de fastställda ekonomiska ramarna på totalen en utökning om cirka 12 miljoner kronor jämfört med preliminär ram, till totalt 389 miljoner kronor för perioden 2026–2037. Den fastställda ekonomiska ramen föreslås fördelas med i huvudsak samma andelsförhållanden som den preliminära ramen som regionstyrelsen beslutade i december. Det innebär att knappt 20 procent av planen fördelas till åtgärdsområde statlig medfinansiering, drygt 20 procent fördelas till åtgärdsområde trafiksäkerhet, tio procent av planen fördelas till åtgärdsområde kollektivtrafik och knappt 40 procent av planen fördelas till åtgärdsområde cykelutveckling. Planen innehåller en namngiven åtgärd, cirkulationsplats i korsningen väg 142 Färjeleden/Allégatan/Langs väg, vilken motsvarar 10 procent av planramen.

För Gotland kvarstår problemet att det inte finns tillräckligt många åtgärder som är inplanerade och/eller tillräckligt utredda för genomförande, vare sig på det statliga eller kommunala vägnätet, för att motsvara planramen i början av planperioden. Sannolikt kommer inte medel kunna upparbetas i samma utsträckning som de har tilldelats.

Ärendebeskrivning

Som en del i den statliga infrastrukturplaneringen tar alla län vart fjärde år fram länsplaner för regional transportinfrastruktur. Länsplanen sträcker sig över tolv år och innehåller dels investeringar i den statliga infrastrukturen, dels medfinansiering av kollektivtrafikinvesteringar och åtgärder på det kommunala gatunätet som rör miljö, trafiksäkerhet, cykel- och gångtrafik. För Gotlands län är det Region Gotland som ansvarar för att upprätta och fastställa länsplanen. Det ingår som en del i det regionala utvecklingsansvaret och finns reglerat i lagen om regionalt utvecklingsansvar. Trafikverket bistår Region Gotland genom att lämna underlag till länsplanen. Trafikverket ansvarar även för genomförande av de statliga åtgärderna i planen genom årliga anslag från regeringen.

Tidplan och process

Regionstyrelsen beslutade 2025-12-08, § 529, att godkänna *Förslag till Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037* och överlämna det till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, i enlighet med regeringens direktiv för infrastrukturplaneringen. Planen utgick då ifrån en preliminär ekonomisk ram. Därefter har regeringen analyserat länens förslag till åtgärder. Den 28 april presenterade regeringen den nationella planen för transportinfrastrukturen 2026–2037. I samband med det fastställdes även respektive läns ekonomiska ram för planperioden. Regionfullmäktige ska utifrån de beslutade ekonomiska ramarna fastställa länsplanen senast 31 oktober 2026 och därefter delge Regeringskansliet.

Ekonomisk ram för Gotlands länsplan 2026–2037

Gotlands planeringsram är, efter avräkning mot utfall av länsplanemedel perioden 2022–2025, 389 miljoner kronor för hela perioden 2026–2037. Trafikverket gör en årlig fördelning som innebär att medlen fördelas jämnt över planperioden. Därutöver hanteras avräkningen för plan 2022–2025 under planperiodens fyra första år. Det gör att planen blir framtung, med cirka 40 miljoner kronor att planera för per år 2026–2031, medan fördelningen därefter är cirka 29 miljoner kronor per år.

För Gotland innebär de fastställda ekonomiska ramarna en något större tilldelning planens fyra första år, totalt cirka 17 miljoner kronor, och en mindre nedjustering av planramen de åtta sista åren, totalt cirka 4,5 miljoner kronor. På totalen är de fastställda ekonomiska ramarna därmed en utökning jämfört med preliminär ram. Den fastställda ekonomiska ramen föreslås fördelas med i huvudsak samma andelsförhållanden som den preliminära ramen som regionstyrelsen beslutade i december (Åtgärdsområde trafiksäkerhet utökas med en procentenhet jämfört med den preliminära planen, Visborg cirkulationsplats utgör samtidigt en procentenhet mindre av den totala ramen). Se tabell för förslag till fördelning av fastställd ekonomisk ram.

Fastställd ram	2026	2027	2028	2029	2026– 2029	2030– 2033	2034– 2037	Andel
Åtgärdsområde statlig medfinansiering	9	9	8	7	33	20	20	19%
Åtgärdsområde trafiksäkerhet	6	6	5	5	22	13	54	23%
Åtgärdsområde kollektivtrafik	6	6	5	5	22	10	8	10%
Åtgärdsområde cykelutveckling	20	19	19	18	76	38	32	38%
Namngivna objekt								
Visborg, cirkulationsplats			3	5	8	33		10%
Summa åtgärder	41	40	40	40	161	114	114	100 %

Utöver en uppdaterad ekonomisk tabell har mindre uppdateringar gjorts i planen, eftersom en viss tid har förflutit sedan planen senast behandlades. Inga ändringar i sak har gjorts.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att de tillkommande medlen ska fördelas med i huvudsak samma andelsförhållanden som den preliminära ramen som regionstyrelsen beslutade i december.

För Gotland kvarstår problemet att det inte finns tillräckligt många åtgärder som är mogna för genomförande för att motsvara planramen i början av planperioden, vare sig det kommer till åtgärder på det statliga vägnätet eller medfinansiering till åtgärder på det kommunala vägnätet. Sannolikt kommer inte medel att kunna upparbetas i samma utsträckning som de har tilldelats.

Genomförande av åtgärder på det statliga vägnätet behöver ofta föregås av en åtgärdsvalsstudie (ÅVS). Avseende Gotland har det tidigare funnits en eftersläpning vad gäller framtagna åtgärdsvalsstudier. Under 2026 färdigställs åtgärdsvalsstudier för *väg 140 Västerhejde–Tofta*, *väg 143 Visby–Roma* och *väg 149 Själsovkorsningen*. Dessa utredningar kommer att generera flertalet åtgärder möjliga att planera för framåt, vilket är positivt.

För att erhålla statlig medfinansiering till åtgärder på kommunalt vägnät ansöker Region Gotland/tekniska nämnden om statlig medfinansiering enligt *förordning (2009:237) om statlig medfinansiering till vissa regionala kollektivtrafikanläggningar m.m.* Statlig medfinansiering kan beviljas med upp till 50 procent av en åtgärds totalkostnad. Beslut om statlig medfinansiering tas innan byggstart av åtgärd och utbetalning sker när åtgärden är genomförd och slutbesiktad. Region Gotland har hittills inte ansökt om statlig medfinansiering i motsvarande omfattning som det finns utrymme för i länsplanen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar och förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur, ska regionerna upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.

2. Ekonomiskt perspektiv

För att länsplaneupprättarna ska kunna ta del av nationella medel för infrastruktur ska en länsplan för regional transportinfrastruktur tas fram. I planen fördelas dels pengar till det statliga vägnätet och dels medfinansiering med maximalt 50 procent till åtgärder på det kommunala vägnätet. För att Region Gotland ska kunna tillgodogöra sig dessa medel måste motsvarande belopp budgeteras i regionens budget under perioden.

3. Barnperspektiv

Länstransportplanens åtgärder syftar till att förbättra trafiksäkerheten samt till att förbättra tillgängligheten till transportsystemet för oskyddade trafikanter, till vilka barn och unga ofta hör. Åtgärderna förbättrar även möjligheten för barn, äldre och personer med funktionshinder att röra sig säkert på egen hand.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att länsplanens fokus på åtgärder för förbättrad trafiksäkerhet, kollektivtrafik och förbättrade möjligheter till cykling är positivt ur ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att åtgärder som beskrivs i och finansieras via länsplanen bidrar till ett säkrare och mer funktionellt vägnät över hela Gotland.

6. Klimat och miljöperspektiv

Genom att göra det mer attraktivt att gå och cykla kan länstransportplanens åtgärder bidra till en viss överflyttning från motoriserade fordon. Likaså kan länsplanens åtgärder bidra till att underlätta för kombinationsresor. Det är positivt ur klimatsynpunkt och även ur hälsosynpunkt.

En miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram. Den visar relativt liten men svagt positiv påverkan på fokusområde klimat, svagt negativ påverkan på fokusområde landskap och positiv påverkan på fokusområde hälsa och befolkning. Bedömningen är att länsplanen i huvudsak har en något positiv påverkan på relevanta miljömål och medverkar till uppfyllelse av de transportpolitiska målen.

Beslutsunderlag

Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037
Bilaga 1, Miljökonsekvensbeskrivning - Länsplan för regional
transportinfrastruktur för Gotland 2026–2037
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-17

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till

- Trafikverket på följande länk:
<https://etjanster.trafikverket.se/myndighetsarenden>
samt till maia.rostvik@trafikverket.se
Trafikverkets ärendenummer: TRV2025/97301.
- Landsbygds- och infrastrukturdepartementet:
li.registrator@regeringskansliet.se